

# דברי משיח

## ה'תשמ"ט

התוועדות ש"פ וירא, ח"י מרחשון

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

הוספה: פנינים מה"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל" תשנ"ב בפרסום ראשון (ח"י"ב)

יוצא לאור על ידי

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

ה' תהא שנת עצמות טובה

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"י"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

# „עת לבנות“...

## שנת הבנין

### „ויהי בשלשים שנה“

תשמ"ט-תשע"ט

1000 X 60 X 35 = 160

כ' מרחשון - ה' טבת

(פרטים בקרוב)



לז"נ

עמנואל ב"ר מרדכי ע"ה

נלב"ע ג' תשרי תש"ל

וזוגתו שרה בת ר' יוסף ע"ה

נלב"ע י"ד מרחשון תשס"ט

גרנובטר



לז"נ

יהודה ליב ב"ר צבי הירש ע"ה

גאָרדאַן

נלב"ע כ"ה תשרי תשע"ז

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם,  
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א  
תיכף ומיד ממש

ב"ה.

#### פתח דבר

לקראת ש"פ וירא - הננו מוציאים לאור "הנחה" מהתוועדות ש"פ וירא, ח"י מרחשון תשמ"ט (לפני שלושים שנה, וכקביעות שנה זו) - תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח - ה'תשמ"ט".

בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מה"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל", אור לח' תשרי תשנ"ב - בפרסום ראשון.

•

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות<sup>2</sup> - ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

•

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי" - תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנו ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובהן בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תש"נ), שיאיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוהו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,  
טו חשון, ה'תשע"ט (ה' תהא שנת עצמות טובה),  
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,  
ברוקלין, נ.י.

(1) בעת הופעת דברי משיח תשנ"ב ח"א ה"י רק חלק קטן מהר"ד תח"י, ובתקופה האחרונה הגיע לידינו סרט וידיאו מה"יחידות" במילואה (כשלוש וחצי שעות), ופורסם בקונטרסים הקודמים (כאן בא חלק י"ב ואחרון מה"יחידות").

(2) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"תוכן קצר" ש"ל ע"י ועד הנחות התמימים", וה"ר"ד" ש"ל ע"י מערכת "פאקס & שיחה"). לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשמ"ט ח"א ע" 48 ואילך).

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "השי"ת יברך אותך שיהיו לך בשורות טובות בעתיד הקרוב".

לאשתו של הנ"ל איחל: "ברכה והצלחה, שתהי' לך שנה שמחה".

הנ"ל ביקשה ברכה שלבעלה יהי' מנוחת הנפש וכו', ובירכה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "השי"ת יברך אותך שיהיו לך בשורות טובות, ושיהיו לך ילדים, ולגדלם לתורה ולחופה ולמעשים טובים".

הנ"ל ביקשה ברכה לשלום בית, ובירכה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן, בשורות טובות. כשיהיו לך ילדים, זה יביא שלום בית!".

בעלה אמר שרוצה לפתוח קרן צדקה, ושאל מי יהי' אחראי על זה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "תתייעץ עם רב היודע את מצבך, והוא ייעץ לך מה לעשות".

• א' אמר שבשנה שעברה הוא ושותפו קיבלו את ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א, וב"ה הרוויחו, וכעת מבקשים ברכה שימשיכו להרוויח, ושהמתחרים לא יפריעו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זאָל זיין גוטע בשורות, און די קאָמפּעטעטאַרס זאָלן באַ אַיך צוגעבן מער חשק, זאָל זיין מער הצלחה. זאָל זיין בשורות

טובות".

שותפו אמר שסבו ייסד בית כנסת חב"ד בעירו לפני תשעים שנה, וכעת יש להם קשיים עם המנין, וביקש עצה להרחיב את הקהילה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "ע"י עשיית תעמולה ("propaganda") אודות קהילתך, באותה עיר – לא בניו יורק, אצלי, אלא בעירך – אז זה יכול להוסיף יותר מתפללים בתוך בית הכנסת ובתוך בית המדרש. זאָל זיין בשורות טובות, הצלחה רבה".

• א' סיפרה על נכדה הקטן שיש לו בעיות בראיותיות וכו' ועל הוראות הרופאים, ושאל כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איר זאָגט דאָך אַז די דאָקטורים האָבן אונטערזוכט, און זיי האָבן אַיך עפעס צוגעשריבן אַז מ'זאָל טאָן אויכעט?".

הנ"ל השיבה בחיוב ופירטה את אופן נתינת התרופות וכו', ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אויב די דאָקטורים האָבן געגעבן אַן עצה, ס'זאָל זיין בדרך הטבע אַ כלי אויף דעם אויבערשטן'ס ברכות אין וואָס מ'נויטיקט זיך. זאָל זיין הצלחה רבה".

(2) = "שיהיו בשו"ט, ושהמתחרים יוסיפו אצלם יותר חשק, שתהי' יותר הצלחה. שיהיו בשו"ט".

(3) = שיהיו.

(4) = "את הרי אומרת שהרופאים בדקו, והם גם כתבו לך לעשות משהו?".

(5) = "אם הרופאים נתנו עצה, שזה יהי' בדרך הטבע כלי לברכות הקב"ה בהמצטרך. שתהי' הצלחה רבה".

בס"ד. התוועדות ש"פ וירא, ה"י מרחשון ה'תשמ"ט

הנחה בלתי מוגה

– שיחה א' –

א. "וירא אליו ה' וגו'" היא התחלת פרשתנו, הכוללת את כל הפרשה. וענין זה מהוה הוראה ולימוד לכל יהודי, ע"פ מאחז"ל<sup>1</sup> "מעשה אבות סימן לבנים".

והנה, ב"סימן" מצינו שני סוגים<sup>2</sup>: יש סימן שהוא רק ענין חיצוני וצדדי, שמסמן ומלמד על הדבר, ויש סימן שהוא הפועל ויוצר ("טוט אויה") את מהות הדבר, וכידוע כמה דוגמאות לב' האופנים [כגון סימני אבידה החוזרת לנותן סימני, שבזה ישנם שני סוגי סימנים אלו: אפשר שיהי' הסימן דבר צדדי לחלוטין, ואפשר שיהי' הסימן עצם ומהות הדבר, ה"כח הפועל בנפעל" שנתן בו בעליו<sup>3</sup>].

ומה שאמרו "מעשה אבות סימן לבנים" הוא סימן מן הסוג האחרון<sup>4</sup>. כלומר, אין הכוונה שמה שאירע לאבות הוא סימן שכך יארע גם לבניהם, אלא שמעשה האבות הוא הגורם ופועל שכך ימשך גם לבנים.

וע"ד מה שנאמר באברהם "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה"<sup>5</sup>, שהילוכו של אברהם בארץ ישראל "לארכה ולרחבה" לא היתה לסימנא בעלמא, אלא שזו היתה פעולת הקנין לו ולזרעו, היינו שזה פעל את בעלות בני ישראל על הארץ, כדאייתא במפרשים<sup>6</sup>.

ויתירה מזה: בהמשך הכתובים מסופר על הגמילות-חסדים והכנסת-אורחים של אברהם אבינו – "וירא והנה שלושה אנשים וגו"<sup>7</sup>, שענין זה הוריש ופעל אברהם אצל כל בני ישראל, כמפורש בכתוב<sup>8</sup> "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו . . לעשות צדקה ומשפט". ועד שע"ז נמשך בישראל הענין ד"גומלי חסדים" – א' מג' הסימנים שיש באומה זו (ביישנים רחמנים גומלי חסדים<sup>9</sup>, ר"ת "גבר"<sup>10</sup>), סימן הפועל

(5) לך לך יג, יז.

(6) פרש"י ד"ה כ"ב – ב"ב ק, א.

(7) פרשתנו (וירא) יח, ב.

(8) שם, יט.

(9) יבמות עט, א. וראה גם ירושלמי קידושין פ"ד ה"א. נתבאר בארוכה בלקו"ש השבועי (ח"ל ע' 61 ואילך).

(10) מג"ע אופן יא בסופו. של"ה שז, א. ערכי הכינויים (לבעל סה"ד) מע' גבר. ועוד.

(1) ראה תנחומא לך לך ט. ב"ר פ"מ, ה. רמב"ן לך לך יב, ו. שם, י. יד, א. תולדות כו, א. ר"פ וישלח. ס"פ ויחי. ת"ח לך לך פג, סע"ג ואילך. אוה"ת ר"פ לך לך. ועוד.

(2) ראה צפע"נ על הרמב"ם ריש הל' מאכלות אסורות. לקו"ש ח"א ע' 222 ואילך. ח"ב ע' 375 ואילך.

(3) בהנחה אחרת מובאים סימני אבידה כדוגמא (רק) לסוג הראשון.

(4) ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 61.

את יהדותם ("וואָס מאַכט אויף זייער אידישקייט") (לא רק מברר שהם יהודים), ועד כדי כך שמי שחסרים בו סימנים אלו הרי זו הוכחה שחסר ביהדותו.

ועד"ז הוא גם בנדון דידן – ש"ע"י ה"וירא" לאברהם אבינו, נפעל ענין זה אצל כאו"א מישראל – שכל יהודי זוכה שיתגלה אליו ה'. ואף אם לא מרגישים את הגילוי, הרי "מזליהו חזי"<sup>11</sup>; ועוד – שאין זה משנה את העובדה, וכידוע המשל<sup>12</sup> מהסוסים ובעל העגלה והחכמים היושבים בעגלה, דאף שאין מרגישים בדבר, הרי המציאות ישנה בכל תוקפה.

ובפרט ע"פ הדיוק שלא נאמר כאן "וירא אל אברהם", שאז הי' משמע שדוקא אברהם זכה לגילוי מפני גודל מעלתו, אלא "וירא אליו" סתם, היינו שהדבר שייך בכל יהודי. ובמיוחד שכאן הי' הגילוי בזכות התעסקותו בגמילות חסדים והכנסת אורחים (כמסופר בפרשתנו בסמיכות, כנ"ל), דבר שישנו בכל יהודי והוא מג' הסימנים דלעיל.

והרי "גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכניה"<sup>13</sup>, היינו שהגמילות חסדים של בני ישראל כוללת והיא למעלה מה"וירא". דאף שה"וירא גו"י הי' בפשטות כדי "לבקר את החולה"<sup>14</sup> (ולכאורה לא שייך להגמילות-חסדים דאברהם שהיתה אח"כ), הרי ביקור חולים הוא ג"כ ענין של גמילות חסדים.

ב. בהמשך לזה, נתעכב על פרש"י בריש פרשתנו:

עה"פ "וירא אליו ה'" פירש"י "לבקר את החולה . . יום שלישי למילתו הי' ובא הקב"ה ושאל בשלומו". וכתבו המפרשים<sup>15</sup>, שההכרח לזה הוא מפני שבסיום הפרשה הקודמת כבר נאמר (בפרש"י<sup>16</sup>) שבעת המילה הי' הקב"ה איתו ושלח ידו ואחז עמו כו', ומהו שוב "וירא אליו ה'" אלא, שכאן מדובר ביום השלישי למילתו.

אמנם, עדיין יש דבר פלא ב"פשוטו של מקרא" שרש"י אינו מסביר:

יום זה הי' יום שלישי לא רק למילת אברהם, אלא גם למילת ישמעאל (וכל אנשי בית אברהם וילידי ביתו, שכולם נימולו ביום אחד<sup>17</sup>), היינו שישמעאל הי' אז חולה ובמצב של סכנה (כמבואר במפרשים<sup>18</sup>). וא"כ תמוה ביותר מה שמסופר בהמשך הכתובים<sup>19</sup> "ואל הבקר רץ אברהם . . ויתן אל הנער וימהר לעשות אותו", ופירש"י "זה ישמעאל" – שאברהם השתמש והטריח דוקא את ישמעאל בעבודת הכנת המאכלים, אף שישמעאל הי' בצער ובסכנה. ובפרט שהלא היו לו לאברהם משרתים רבים שהיו

(16) יז, כד.

(17) ס"פ לך לך (שם, כז).

(18) ר"ן שבת קלד, ב. רמב"ם הל' מילה פ"ב ה"ח. ועוד.

(19) יז, כז.

(11) ראה מגילה ג, א. ור"ג.

(12) ראה סח"מ תרפ"ח (בהוספות) ס"ע רא. סה"ש תש"א ע' 130.

(13) שבת קנז, א. שבועות לה, ב.

(14) פרש"י ריש פרשתנו – מב"מ פו, ב.

(15) ראה גם לקר"ש ח"ה ע' 315.

ז. כאן המקום, שאלו שהגישו בקבוקי משקה עבור בניית בנינים, או עבור אסיפות אודות בניית בנינים, או הנחת אבן הפינה (כמדובר לאחרונה בארוכה<sup>49</sup>) – יעלו עתה למעלה ויכריזו אודות המסיבות וכו', ויזמינו את הקהל להשתתף בזה.

ועי"ז יתוסף שכל ענינים אלו יעשו מתוך אחדות, כמבואר בקונטרס "החלצו"<sup>50</sup>, וזה יורז עוד יותר את הגאולה.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן "והריקותי לכם ברכה". אח"כ הורה לש"ץ שי' לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק". אח"כ התחיל לנגן "ניעט ניעט ניקאָוואָ". אח"כ הורה לנגן ניגון אדמור"ר (מהורש"ב) נ"ע, וניגנו ניגון "הכנה". אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:00].

(49) שיחות תשמ"ח: ש"פ שופטים (סה"ש ח"ב ע' 622); י"ט אלול (התוועדויות ח"ד ע' 302); ש"פ תבוא (סה"ש שם ע' 641 ואילך). דברי משיח – שיחת

ש"פ לך לך שנה זו ס"ה.ו. וש"נ. (50) סה"מ תרנ"ט ע' סא ואילך.

## ר"ד ב"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל" תשנ"ב

נכון ("א גלייכע זאך").

כ"ק אדמור"ר שליט"א: "ס'איז אַ גלייכע זאך, יע", והמשיך (באנגלית): "אבל שהנוסח יוגה ע"יקה"ת – האנשים שמגיהים ספרים מקה"ת. והשי"ת יברך אותך שיהיו לך בשורות טובות".

א' ביקש ברכה לזרעא חייא וקיימא, ובירכו כ"ק אדמור"ר שליט"א (באנגלית): "השי"ת יברך אותך שיהיו לך בשורות טובות, ולהיות מוצלח, ושיהיו לך ילדים, ולגדלם לתורה ולחופה ולמעשים טובים".

הנ"ל אמר שהתפלל בראש השנה ואמר "כרחם אב על בנים", ואינו מבין מה הכוונה (כי אין לו ילדים), ורוצה להבין את זה...

(1) = "זה דבר נכון, כן".

דלימוד התורה, תפילה וצדקה (כמו שאינה דומה המחשבה המביאה למעשה הצדקה שתם לכמו שהיא בשעה שנמצאת לפניו קופת צדקה), וכידע איניש בנפשי'.

ו. ולכן, יש להציע בפועל:

ביום שני, כ' מרחשון (וההכנה לזה בערב כ' מרחשון, וההמשך במשך כל ימי השבוע), יש לכל א' למצוא זמן פנוי להיכנס ל"בנין" תומכי תמימים (מרכזי או סניף) בעירו ובמקומו, ולעסוק שם בג' הענינים:

תורה – לימוד בתורתו של בעל יום ההולדת, כ"ק אדמו"ר נ"ע, כולל ובמיוחד הלימוד בקונטרס "החלצו" <sup>43</sup> (שנאמר פעמיים ע"י בעל יום ההולדת <sup>44</sup>, ונדפס ונתפרסם ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר), לפחות שורות אחדות;

תפילה – להתפלל שם כו', ובמיוחד – עבור הצלחת הפעולות הנעשות ברוחו של בעל יום ההולדת;

צדקה – לתת צדקה לזכותו ולטובת המוסדות דבעל יום ההולדת (ומוסדות כיוצא בהם), ועבור כל ענינים טובים.

וע"פ הנ"ל – במעלת בית זה שבו נראה במוחש העסק בג' קוים תורה עבודה וגמילות חסדים – מובן הטעם והמעלה בזה שהעסק בג' ענינים אלו נעשה דוקא בבנין דישיבת תומכי תמימים, שהוא בית של כ"ק אדמו"ר נ"ע, שהרי ע"י יתוסף לו תוקף וחיות לעסוק בזה. ובפרט שהבית עצמו מקיף את כל מציאות האדם מכל הצדדים (בדוגמת מעלת המקיף דסוכה <sup>45</sup>).

וכמובן שיש לשתף בעשיית ענינים אלו (הצריכים להעשות ביום ההולדת) עוד אנשים, משום אהבת ישראל, כמו שאומרים בכל יום "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת" <sup>46</sup> לרעך כמוך <sup>47</sup>, וכדי לקיים "עינו טובה בשל אחרים" <sup>48</sup>, ועל כן כשזומע אודות ענין טוב – הרי הוא רוצה שגם אחרים ישמעו אודות זה, ויעשו כן בפועל.

וכשמראה לחבריו בנין תומכי תמימים שבו עוסקים בג' הקוים – זה עצמו יעורר אותו עוד יותר.

ולענין זה – ששייך לכל מקום ומקום שיש שם סניף (או מרכז) דישיבת תומכי תמימים – יש חשיבות ושעת הכושר מיוחדת בארץ הקודש, משם מעלת וקדושת הארץ, שלכן יש שם יותר הצלחה בהשפעה על אחרים בעשיית כל הפעולות הנ"ל.

46 קדושים יט, יח.

47 סידור אדה"ז לפני "מה טובו". וראה לקו"ש

חכ"ה ע' 374. וש"נ.

48 ע"פ אבות פ"ה מי"ג.

43 סה"מ תרנ"ט ס"ע נג ואילך.

44 שם (קה"ת, תנש"א) ע' רכג.

45 ראה שו"ע או"ח סתר"ד ס"ד.

יכולים לשמש את האורחים, או מוטב הי' מעסיק את השפחות, ומדוע נתן את העבודה דוקא לישמעאל שהי' חולה!?

רש"י אמנם מסביר שהמטרה היתה כדי "לחנכו במצוות", אבל מדוע צריך להעסיקו דוקא היום במצוה זו, מצוה הכרוכה בצערא דגופא וגם בסכנה? מדוע להעמיד את ישמעאל בסכנה כדי להאכיל אורחים שנדמו לו כערביים <sup>20</sup>?

גם צריך להבין, למה נאמר "וירא אליו ה'", לאברהם דוקא, ולא לישמעאל ולכל שאר אנשי בית אברהם שנימולו והיו חולים גם הם, והרי "לא ניכר שוע לפני דל" <sup>21</sup>?

ואין לומר שזהו מצד המשך הכתובים ששייך לאברהם דוקא, שהרי "וירא . . . שלושה אנשים וגו'", ועד"ז כל שאר הענינים (כמו "כחום היום", שמנע ביאת האורחים <sup>22</sup>), הי' אצלם כמו אצל אברהם (כי אין לומר שהי' נס והם לא ראו את האורחים).

ג. "והחי יתן אל לבר" <sup>23</sup> מזה:

כל יהודי חייב לעסוק בגמילות חסד עם אחרים, ובמיוחד בהכנסת אורחים. וההכרח לזה הוא עד כדי כך, שאפילו אם הגמילות חסדים כרוכה בצער, צריך לעשותה. ועי"ז נעשה "וירא אליו ה'", ולמעלה מזה, כנ"ל.

ובפשטות – שכאו"א חייב לגמול חסד עם אחרים: הן במזון וגמילות חסדים גשמיים (לחם ומים, ועד לתכלית השלימות – כדאיתא ברש"י <sup>24</sup> שהאכילו ג' לשונות בחרדל), ועאכו"כ ב"מזון" וגמילות חסדים רוחניים – הפצת היהדות והמעיינות, היינו דכאשר פוגש יהודי שחסר לו ביהדות, הרי חובה גמורה לסייע לו ולתת לו את "מזונו" הרוחני.

ואדרבה: "מזון" ברוחניות חשוב עוד יותר, כמ"ש הרמב"ם <sup>25</sup> שכאשר חסרה החכמה לבעלי החכמה ומבקשי', הרי אלו יסורים גדולים.

ואף שהפצת היהדות יכולה להיות כרוכה עם צער (כנ"ל) – כידוע שצער גדול הוא לחכם להסתובב בין אלו שאינם חכמים, והרי כשיוצא בשוק להפיץ יהדות, הנה הוא נפגש עם יהודים כאלו שניכר עליהם (מאופן הליכתם ותנועת ידיהם ודיבורם וכו') שאינם חכמים, וכפסק דין הרמב"ם <sup>26</sup> ש"החכם ניכר . . . במאכלו ובמשקו וכו'", ובכל עשרת הענינים (שמנה הרמב"ם שם) לא ניכר שהם חכמים, ובמילא הרי זה צער בשבילו,

– מכל מקום ישנו הלימוד מפרשתנו, שמבלי הבט על הצער הכרוך בגמילות חסדים רוחני ליהודי כזה, הרי הוא חייב לגמול חסד ולהשפיע עליו בעניני יהדות.

24 פרשתנו שם, ד.

25 הלי' רוצח ושמירת נפש פ"ז ה"א.

26 הלי' דעות פ"ה ה"א.

20 פרש"י פרשתנו יח, ד.

21 איוב לד, יט. הובא בפרש"י ויקהל לה, לד.

22 ריש פרשתנו (יח, א) ובפרש"י.

23 קהלת ז, ב.

ובפשטות: כשהולכים ברחוב ופוגשים יהודי שאין לו כל ידיעה ביהדות, או שיש לו רק ידיעה שטחית – אומר הבעש"ט<sup>27</sup> שמכיון שפגש באיש זה, מובן שיש לזה שייכות אליו, וביכלתו ומחובתו להשפיע עליו ולסייע לו, ו"איני מבקש... אלא לפי כחך"<sup>28</sup>. ולכן, מוכרח הדבר שהוא ילמד ויפיץ את היהדות והמעיינות ליהודי זה!

ובפרט בימינו, כאשר יש צמאון, "ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'"<sup>29</sup>, ובעיקר ל"דבר ה'" בפנימיות התורה – הרי החובה והזכות לעסוק בזה מוטלת על כאו"א.

ואין לטעון שאין לו ידיעה מספיקה להפיץ את המעיינות, שהרי אדרבה – שיישב עם ספר וילמד חסידות ("זאל ער זיך זעצן מיט אַ ספר לערנען חסידות")! ובימינו אלה ישנם ריבוי אנשים שביכלתם להסביר את המעיינות דפנימיות התורה לכל יהודי, גם לעמא דבר, בתוכן ולשון המתאימים לכל אחד, באופן שיתקבל ויוקלט אצלו, עד שיפעל עליו במעשה בפועל (כפי שרואים במוחש).

וזהו ציווי נשיא דורנו ביום זה ובשנים שעברו – שיש לצאת ל"חוצה" ולגמול חסד, להפיץ יהדות והמעיינות חוצה. ואין להסתפק בפעולות ההפצה עד עתה, וללמוד חסידות בעצמו – "אני את נפשי הצלתי" – שהרי מכיון שישנו עדיין יהודי שאין לו ידיעה בכל זה, הרי מה יועיל ליהודי זה מה שעשית עד עתה!...

והעיקר – שלכל לראש יגשו לעבודה, במעשה בפועל ("זאל מען זיך נעמען צו דער אַרבעט, טאַפּאַרו דאָ פּלאַחו"), לצאת לפעול ("צו אַרויסגיין טאַן") בפועל ממש בהפצת היהדות והמעיינות חוצה!

ומובן שאפשר להתחיל בזה כבר היום, ובמקום זה, שהרי ישנם כמה יהודים כאן שחסר אצלם ידיעות עיקריות בחסידות וגם בנגלה, כולל בענין שהזמן גרמא – הלכות שבת וכיו"ב, ויש לסייע להם וללמדם.

ד. ובזכות הגמילות חסדים והכנסת אורחים, יזכה כאו"א שיקויים בו "וירא אליו ה'"; ובעמדתו בשבת שבה קוראים בתורה פרשה זו, נעשית חובה זאת מצוה שהזמן גרמא.

ועד לסיום הפרשה – פרשת העקידה<sup>30</sup>, שנקודתה הוא – מסירת נפש. עד שבאים לסיום הפרשה (תיבה האחרונה)<sup>31</sup> – "מעכה", ר"ת "מלך על כל העולם"<sup>32</sup>, שפועלים

על כל העולם כולו שיהי' ניכר בגלוי מלכות ה', שענינו של מלך הוא – שכל מציאות המדינה והארץ היא אך ורק מציאות המלך<sup>33</sup>.

ואח"כ באים ל"ויהיו חיי שרה וגו'" – כולן שוין לטובה<sup>34</sup> – והטובה הכי גדולה היא מסירת נפש, שכל שנות האדם מקטנותו עד גדלותו חדרות הן בעבודת מסירת נפש, לאריכות ימים ושנים טובות, קכ"ז שנים (שכנגדן הן הקכ"ז מדינה<sup>35</sup>, הכוללות את כל העולם), ועוד יותר מזה.

ובפרט בהתחשב בזה, שע"י פעולות הפצת המעיינות ממהירים את הגאולה עוד יותר – הגאולה דכאו"א מישראל, והגאולה דשכינתא<sup>36</sup>. ונעשית קבלת פני השכינה, וגם "וירא אליו ה'", גילוי אלקות בראי' מוחשית (שמעין זה הי' במתן תורה<sup>37</sup>), תיכף ומיד ממש.

#### – שיחה ב' –

ה. משבת זו מתברך גם יום שני כ' מרחשון, שהוא יום ההולדת של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע<sup>38</sup>. ובפרט בשנה זו שהוא ביום ב' בשבוע – בתוך ג' הימים שלאחרי יום השבת השייכים במיוחד לשבת<sup>39</sup>, והוא משפיע על היום שלפניו ושלאחוריו.

והנה, כאשר מזכירים את אדמו"ר נ"ע, ויום ההולדת שלו (שביום זה "מזלו גובר"<sup>40</sup>) – הנה מיד "מצטלצל" ("קלינגט זיך אָפּ") הענין דשיבת תומכי תמימים שייסד.

ולמרות שאדמו"ר נ"ע פעל עוד פעולות רבות, גדולות ונשגבות, במשך ימי חייו בג' הקוין דתורה תפילה וצדקה, אשר "פירותיהן ופירי פירותיהן"<sup>41</sup> של כמה מהן נמשכים גם עתה, אעפ"כ, מבין כל הדברים שפעל, בולט במיוחד ענין ה"בנין" ("בנין עדי עד"<sup>42</sup>) – יסוד ישיבת תומכי תמימים, שהוא בנין לג' הקוין דתורה תפילה וצדקה: למדו ולומדים שם תורה, נגלה וחסידות, כולל לימוד הלכות צדקה, ועוסקים בעבודת התפילה; וכל זה באופן המביא לידי מעשה.

ומובן בפשטות המעלה דבנין גשמי שיש שם בפועל ג' ענינים אלו (דתורה עבודה וגמילות חסדים), שהרי אפילו כשיש לאדם מחשבה טובה שבאה לידי מעשה בפועל – אין זה דומה כלל כשנראה לעיניו הגשמיות גם בנין גשמי שבו נראים בגלוי ענינים אלו

33) ראה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 53 הערה 48. וש"נ. 34) ר"פ חיי שרה (כג, א) ובפרש"י. 35) ב"ר פנ"ח, ג. 36) ראה מגילה כט, א. א. זהר ח"א קכ, ב. ח"ג ד, ב. סו, סע"א. עה, סע"א. צ, ב. ובכ"מ. 37) תניא פל"ו (מו, א). 38) קונטרס חנוך לנער בתחלתו (ע' 6). "היום יום כ חשון. ובכ"מ. 39) ראה פסחים קו, סע"א. רמב"ם הל' שבת פכ"ט ה"ד. הל' גירושין פ"ט הכ"ג. ועוד. 40) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח ובקה"ע שם. 41) ל' חז"ל – כתובות פג, א (במשנה). 42) נוסח ברכות נישואין (כתובות ח, א).

27) ראה בארוכה כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקי"ט"קכב (צט, ב ואילך). וש"ג. 28) תנחומא נשא יא. במדב"ר פי"ב, ג. 29) עמוס ח, יא. 30) כב, א ואילך. 31) שם, כד. 32) ראה מנחה בלולה עה"פ. ובכ"מ. וראה גם שחת ש"פ תולדות תשמ"ח (התוועדות ח"א ע' 507).